

Møller, Bonde, Sognefoged, Bogorm og Samler

Af O. J. Veien, Hjørring¹

Sognefoged Niels Weien døde for 100 år siden, den 23. januar 1880, næsten 76 år gammel.

Han havde da været sognefoged i Mygdal sogn i 34 år.

Niels Weiens forældre var husmand Ole Nielsen (Weien) og Anna Nielsdatter fra Mygdal. Ole var født 1763 i Nørhede ved Bjergby, og hans forældre var Karen Chrestensdatter og Niels Christensen, der vist var fæstebonde under Odden.

Ifølge en slægtstradition skulle Ole Nielsen være rømt fra Odden i 1780'erne for ikke at blive soldat, men ifølge lægdsrullen for Bjergby 1789 hævdede han selv, at godsejeren havde givet ham lov til at rejse, da der ikke var arbejde at få på egnen. En tid var han på godset Bratskov ved Brovst og senere på Kastrupgård på Amager. Begge godser ejedes for øvrigt af justitsråd Ole Tønder Lange. Traditionen vil vide, at han skulle have været ansat hos en brændevinsbrænder i København, og at han også skulle have lært sig latin og andre nyttige ting i hovedstaden. I efteråret 1803 vendte Ole Nielsen hjem til sin fødeegn sammen med sin forlovede, Anna Nielsdatter fra Vester Marie på Bornholm, og de blev samme år gift i Mygdal Kirke. I 1804 købte Ole for 430 rigsdaler et husmandssted i Mygdal af Lars Jensen Weien, en gammel mand fra egnen, der året før havde købt sit fæstehus af godsejer Simon Groth Clausen på Odden.

Navnet Weien synes at have været et stednavn, der efterhånden er blevet brugt som slægtsnavn.

Niels (Olesen) Weien var enebarn. Som 19-årig flyttede han fra Hans (efternavnet ikke kendt) i Degnebolet i Mygdal til Hjørring.

Han startede sin borgerlige tilværelse som møllerkarl i Skeen Mølle, Uggerby sogn i 1828. Han blev på dette tidspunkt gift med Kirsten Jensdatter, f. i Nørre Bindslev i 1797. I 1831 er han i Odden Mølle og forpagter dér 1837.

Året efter i 1838 mister han sin kone Kirsten Jensdatter, med hvem han havde sønnen Jens Lassen Nielsen, som er født i Skeen Mølle den 4. oktober 1828.

Skifte efter Kirsten Jensdatter holdes imidlertid på gården Myrbakken, som Niels Weien altså på dette tidspunkt var blevet ejer af. Da der holdes skifte, viser det sig, at Niels Weien ikke er ejer af noget. Boet er fallit; men af godhed for sin dreng tilbyder han at sikre denne en vis sum penge, nemlig 55 rdl. Og dette løfte holdt han tilfulde.

I 1838 den 12. oktober ægter han Mette Jensdatter fra Klodske i Mygdal sogn. Dette ægteskab var barnløst.

Sammen år den 10. september afgik hans fader Ole Nielsen Weien ved døden, og Niels Weien rykker så ind på Myrbakken, hvor han blev boende resten af sit liv.

Hans økonomi blev i disse år betydeligt bedre. Han købte jord, så at Myrbakken fra at være et husmandssted blev til en gård med 2 tdr., 2 skæpper, 2 fjerdingkar og ½ album.

De bedre økonomiske vilkår satte Niels Weien i stand til at følge og uddybe sine specielle interesser.

Dertil kom også, at han omkring 1846 var blevet udnævnt til sognefoged for Mygdal sogn.

Hans interesser spændte vidt, de omfattede blandt andet arkæologi, historie, poesi, folkeoplysning, landbrugslære og meget andet.

På en eller anden måde lykkedes det for ham at samle en mængde vidt forskellige ting fra alle verdens lande.

Fremgangsmåden var blandt andet den, at han udviste en udstrakt gæstfrihed. Alle var velkomne på Myrbakken, høj og lav. Niels Weien holdt af sine »sognebørn«. De var ikke klienter for ham; men simpelthen venner. Hans hus stod åbent. På den måde fik han også berøring med en hel del søfolk, styrmænd og matroser, og de bragte ham ting og sager fra fremmede lande. Så boede de hos ham en nat eller to og fik så en skilling for tingene, de overlod ham.

Hans absolutte hovedinteresser var mønter og bøger

»Niels Weien ejede mange Bøger og afskrev lange Stykker af historiske Værker til Gaardboe. Hans Hovedinteresse var gamle Mønter, hvoraf han ejede et meget stort Antal, deriblandt mange Sjældenheder; men desværre blev hele Samlingen efter hans Død solgt til en privat Samler i

En blyantstegning af Niels Weien tegnet af Lars Pedersen, Tversted, kaldet Lars Sognefoged.

Billedet viser os et roligt, mildt gammelmandsansigt. Et smukt ansigt, der hviler i sig selv. Han er iført jakkesæt af hjemmegjort, stampet og overskåret vadmel. Vesten er dobbeltraded, og om halsen har han et gråt silketørklæde. Foran på vesten ses en sølv-urkæde, der hænger fra halsen og ned. Kæden er forsynet med en skyder. Og så er der jo dannebrogsmændenes hæderstegn. Og det er jo nok i den anledning, at billedet er blevet til.

Ifølge Hjørring Amtstidende fik han dannebrogordenen den 21. juni 1872.

København, da det nystartede Vendsysels hist. Museum i Hjørring ikke havde Raad til at købe den. Han havde ogsaa mange Antikviteter og Oldsager og skænkede jævnlig Gaardboe nogle Flintspyd og Stenøkser«²).

Oplysningen om, at Niels Weiens mange mønter skulle være solgt til en privat samler i København, er ikke korrekt.

Det er muligt, at Jens Lassen Nielsen har solgt en del af mønterne til samleren i København; men den største del af samlingen forblev i slægtens eje endnu mange år.

Lige efter Niels Weiens død var der stærke kræfter i gang for at sikre Niels Weiens samlinger for egnen. I Vendsyssel Tidende skrives der den 24. marts 1880 således:

»Et Museum for Vendsyssel paatænkes oprettet i Hjørring, og man har tænkt sig at grundlægge det med den gamle, nylig afdøde Sognefoged Niels Weiens righoldige Møntsamling og hans Samling af Oldsager. Den gamle, dygtige Bonde har nemlig ønsket, at Samlingen skulle forblive her paa Egnen, og hans Arvinger ville rette sig efter hans smukke ønsker ved at tilbyde den for en meget moderat Sum, skønt der er gjort langt højere tilbud.

I Aftes var Møntsamlingen udstillet paa Hotel Skandinavien i Hjørring for en begrænset Kreds, der med Interesse besaa de udstillede Mønter, Medallier og Skuepenge, samt forskellige Seddelpenge.

Der findes bl.a. Aftryk af en Mønt, som er møntet i Hjørring paa Svend Grates Tid, og Mønter der er lavet på Sicilien i det 5. Aarh. før Kristi Fødsel.

Så vidt Vendsyssel Tidende i 1880.

En forespørgsel til Nationalmuseet om mulige spor efter Niels Weiens formodede møntafleveringer til museets samling, gav et højst overraskende resultat. Nationalmuseets møntsamling er nemlig i besiddelse af en portrætsamling af numismatikere fra sidste århundrede, men blandt disse er der kun én dansker, Niels Weien fra Mygdal, og museet havde i øvrigt igen oplysninger om ham.

Hans samling bestod ved hans død af 3200 danske og udenlandske mønter, medaljer, skuepenge og seddelpenge, blandt andre aftryk af en mønt, der er ud-møntet i Hjørring på Svend Grathes tid, og 80 romerske mønter fra oldtiden. Den

lidenskabelige interesse for mønter bragte ham i forbindelse med videnskabsmænd og møntsamlere i mange lande. I et brev fra 1872 til gdr. A. P. Gaardboe, Råbjerg Sogn, fortæller han således om forbindelse til en svensk præst og møntsamlers, Sjøberg, der bl.a. havde sendt ham en kasse med for 200 rigsdaler sølvmønter til at gøre udvalgt af. Han havde dog langt fra råd til at købe alle de mønter, han manglede i sin samling. Sjøberg skulle ifølge brevet have solgt de sjældneste og mest værdifulde mønter til universitetet i Lund. Fra en ven på St. Thomas i Vestindien havde Weien fået ni små sølvmønter, deriblandt fem ret sjældne, fortæller han i et andet brev til Gaardboe fra 1870. Niels Weien er selv klar over, at hans samlermani kan opfattes som en særhed, idet han skriver i et brev: »andre sjældenheder er jeg også, som De veed, en nar efter...«.

Hans anden hovedinteresse var bøger. Også på det punkt er vi så heldige, at vi kan se, hvilke bøger Niels Weien havde i sit bogskab.

Han har nemlig udarbejdet en fuldstændig fortegnelse over de bøger, som han på et givet tidspunkt var ejer af.

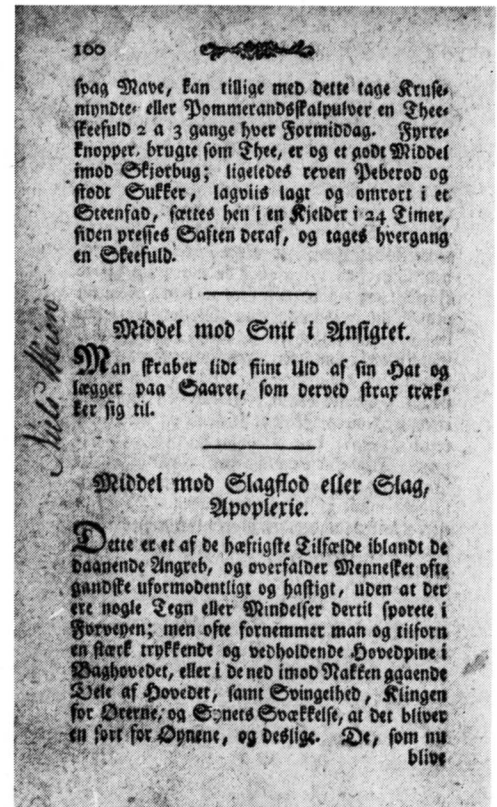
Desværre er denne fortegnelse medtaget af tidens tand, og den første side af fortegnelsen, som Niels Weien sikkert havde forsynet med dato og årstal er revet bort.

Men selve fortegnelsen er intakt og begynder med nummer 1 og slutter med nr. 644. Dog er der en lakune.

Intet under, at Niels Weien i P. Christensens artikel om A. P. Gaardbo pag. 22²⁾ nævnes som »Den lærde Gaardejer Niels Weien«. Listerne over bøgerne ind-

ledes som sig hør og bør med bibelen, derefter følger Christian Skrivners Sjæleskat, Bastholms Prædikener, Evangelisk Kristelig Salmebog osv. De første 24 bøger er af religiøs, opbyggelig karakter; og i det følgende af listen dukker der jævnlig bøger op, der har opbyggelig karakter. Der er pædagogisk litteratur. Der er lærebøger for Borgerskolen. Der er bøger af juridisk art for eksempel en bog med titlen: »Lov og Ret for Gaardmænd, Husmænd og Inderster.

Tidens forfattere er rigt repræsenteret. B. S. Ingemann, Grundtvig, Bjørnson, Oehlenschläger, Goldsmidt, Erslev, Erik Bøgh og mange andre. Af vendsysselsk litteratur findes bl.a. Friis: »Pengeskrinet« og »Storm og Stille«. Der er også bevaret en bog af Camillo Bruun, hvor Niels Weien har skrevet, at bogen er en gave fra forfatteren. Selvfølgelig er Holberg rigt repræsenteret, også Holbergs geografi findes i 7 bind. Desuden hans »Jødiske Historier«, »Peder Poors«, »Niels Klims Underjordiske Reise«, der er noteret til bogladepris 2 rdl. og 2 mk. Desuden Holbergs Comedier i 7 bind. En mængde visebøger - »Visebog for hver Mand« i 10 bind - har Niels Weien købt. For eksempel T. C. Bruuns samlede Poetiske Skrifter i 7 bind. »Nye Enterpe«, som Niels Weien har ofret over to rigsdaler på. En folkevisebog af Caen findes i 4 bind og så fremdeles. Den historiske litteratur byder på Millets Verdenshistorie i 17 bind, Hoffmanns Fundatser, Danmarks Folkesagn af Thiele i 3 dele. Herunder kan vel henregnes et leksikon i 5 bind osv. Noget specielt i Niels Weiens bogsamling er vel

Niels Weiens forhold til sine mange bøger var et ærbødig forhold, næsten et tilbedelsesforhold. Han skrev sit navn på side hundrede i hver eneste bog han ejede. Det står til venstre på tværs af teksten. Denne skik havde til følge, at han ofte fik bøger tilbage, som af en eller anden grund var blevet borte på grund af dødsfald eller lignende. »Den kloge Mands Haandbog«, udgivet i København 1781, som blev givet tilbage til slægten efter et årelangt ophold hos fremmede, fordi navnet Niels Weien stod på side 100.

nok en del bøger om Frimureriet og dets mænd.

Niels Weien var selv frimurer, og som følge deraf findes en del bøger om dette fænomen og om kendte frimurere, en apologi for mureriet osv.

*Samler – ikke kun af mønter
og bøger*

I en alder af 61 år mistede Niels Weien i 1865 sin anden hustru Mette Jensdatter. Det var nok en følge deraf, at han i sine senere år overlod driften af gården til forpagtere.

På den måde blev han frigjort for arbejde med gårdens drift og var i stand til at hellige sig sine kære indendørs sysler.

For eftertiden er det af interesse, at han nu udarbejder en fortegnelse over de mange stykker løsøre, som han er ejer af. Han skriver:

»Fortegnelse over de mig, Niels Weien, tilhørende og her i Gaarden værende Inventariegenstande og Løsøre, som ikke er overdraget Forpagteren, samt deres omtrentlige Wærdie«.

d. 25de Octob 1866.

Og nu følger så en såre lang liste over ting og genstande, som Niels Weien ejer.

Denne liste giver os et fornøjeligt billede af hans samlermani, eller skal vi sige hans glæde ved smukke ting og sager.

Han kan for eksempel ikke nøjes med at besidde et par ure. Han skal absolut have: »Et lille Uhr med Glas over« til 10 rdl. Videre: »Et Gammeldags Lommeuhr« til 10 rdl. Samt: »1 do. med Datoviser, meget godt«, til 12 rdl. »Endvidere: 1 Repete-ruhr, som hænger i Forpagterens Sovekammer, gaar ved Lodder«.

Det sidste ur, han nævner, er: »1 Uhr Regulator, som jeg blev foræret til mit Jubilæum«. Det er vurderet til 22 rdl. og 3 mark.

Stor er også hans interesse for piber. Af dem har han også mange.

Listen indledes med:

- »1 Sølvbeslagen Merskums Pibe, Hamborg, med indbrændt Hoved med Rør«. Anført værdi, 16 rdl.
 - »1 noget mindre Merskums do. med Rør«.
 - »1 lidt mindre do. med do.«.
 - »1 Reisepibe med Sølvbeslag og Hornsvampdaase«.
 - »1 lang Pibe med Ibenholtsrør Hornsvampdaase«.
 - »1 Patentreisepibe til at stoppe fra neden«.
 - »1 lille Merskumspibe til at ryge Cigarer af«.
 - »1 Sheekpibe med Rør«.
 - »1 daglig Pibe med Messing Ring«.
- Og som rosinen i pølseenden anfører han:
- »1 meget stor Pibe med mit Navn paa Laaget foræret mig af Consul Rygaard, 30 rdl.

Der er 13 piber ialt.

Inventarie listen er ordnet efter de rum, hvor tingene befinder sig. Han nævner følgende lokaliteter: »Vognskuret, Laden, Tømmerstueloftet, Tømmerstuen, Brøggerstet, Dagligstuen, På Loftet, Sovekammeret, Køkkenet, Spisekammeret og Vesterhuset«.

Blandt løsøret er der selvfølgelig mange ting, som i dag er forældede.

Men et »Vangeled« ved vi da hvad er?

Aakjær vidst det i hvert fald; han skriver om plagen, der står ved vangeled, slår sig løs og snøfter, i sangen: »Se dig ud en sommerdag, når de bønder tromler«.

Men hvem i verden forstår så, at denne Niels Weien blandt sit løsøre også nævner: »1 Blodcirkulationsapparat«. Eller

»1 Springbalance«, eller »1 stor Dollands Kikkert« og således videre?!

I »Brøggeret« gemmer han redskaberne til bading i den store ovn. Der er »1 Skaade og 1 Tørvepig, 1 Deigskoul og Skrabejern, 1 Kobberkjeddell i Grue, 1 Fjerdingkar«.

I sin tid hang der på væggen i Mygdal kirke et slags gravskrift over en kendt mand fra Tagsighede, Fr. Gram; som var Niels Weiens gode ven. Denne indskrift skal efter Chr. Grøntved være affattet af Niels Weien i tidens stil og smag, og det viser altså, at den gamle sognefoged var i stand til at forme den slags når det krævedes af ham:

I denne Kiste gjemmes det forkrænkelige af den værdige Olding Frederik Rasmussen Gram, død paa Tagsighede i Mygdal Sogn den 18. Februar 1866 i sit 96de Aar.

*Her en Hædersmand saa brav
Udi dette tavse Gjemme
Nedlagt har sin Vandringsstav
Ak vi kan ham aldrig glemme,
Thi hans Kjærlighed var ny
Hver en Dag, hver Morgengry.*

*Retsind adlede hans Sjæl
Troskab var hans Hæderssmykke,
Derfor og i Ve og Vel
Nød han stille huslig Lykke,
Selv i høje Alderdom
Var han glad, thi han var from.*

*Hvil da sødt du gjæve Mand,
Helligt være os dit Minde,
Her var kun din prøvestand,
Hisset vil du Lønnen finde,
Der hos Gud i Himmerig
Samles atter vi med dig.*

Sognefogeden

Niels Weien ejede to eksemplarer af kong Christians den Femtes Danske Lov.

Det ene eksemplar til brug og det andet til opbevaring og pynt. Det brugte eksemplar var overbroderet med randbe-

mærkninger og tilføjelser og understregninger.

Det pæne eksemplar ligger i skrivende stund foran mig på skrivebordet. Det har nr. 121 i Niels Weiens bogsamling og er selvfølgelig forsynet med hans underskrift på side 100.

Det er endnu en smuk lille bog, indbundet i skindbind. Størrelsen er ca. 15×9 cm, inddelt i 1014 felter, eller hvad det nu hedder i det tekniske sprog. Hver side er delt i to felter. Hertil kommer så et register kaldet »Alphabetisk real Register«.

Om oldefar Niels Weien har far fortalt – efter sin far velsagtens – at Niels Weien engang var i retten. Han var mødt for en fattig enke fra Mygdal, som vist havde taget sig selv tilrette i en skelsag.

Hans indlæg bestod i, at han læste et stykke af Danske Lov op for dommeren, eller herredsfogden og spurgte så: »Hvornår er denne paragraf blevet ændret?«.

Herredsfogeden var slet ikke forberedt på, at en almindelig bonde havde kendskab til loven. Han formåede ikke at svare på stående fod. Sagen blev udsat og siden henlagt.

Når man gør arkivstudier til lokalhistorie vedrørende Mygdal sogn, møder man gang på gang Niels Weiens karakteristiske håndskrift. Det er dels, hvad han har skrevet i egenskab af sognefoged, men han virkede også som en slags juridisk rådgiver når det gjaldt testamenter, skøder, ansøgninger, vidneførsel ved skiftesager o.l.

Personlige vidnesbyrd om Niels Weien

Hvordan var han så til daglig, den gamle sognekonge?

Vi lader et par vidner berette: »Fra jeg kom i skole og til Niels Weiens død, gik jeg med post til ham. Om morgenen gik jeg op til ham på Myrbakken for at tage post med fra ham til skolen, hvortil postbudet kom. Når jeg så gik fra skole, havde jeg aviser og post med hjem og til Niels Weien.

Jeg kom fra gangen ind i den store dagligestue og derfra ind i et mindre værelse, vist Niels Weiens soveværelse og dagligstue.

Derinde havde han altid pebernødder eller sukker eller andet til mig. Jeg fik noget hver eneste gang, jeg kom med post.

Jeg holdt meget af ham. Han kom også og besøgte far. Det var forpagterens kone Trine, der fortalte mig en dag, at Niels Weien var død. Jeg husker, at jeg græd sådan, da jeg fik det at vide«. Det hedder

Myrbakken.

I 1880 døde Niels Weien, og Jens Lassen Nielsen Veien blev ejer af Myrbakken. Han drev gården ved hjælp af bestyrere. En af disse var Frederik Mølbak, som den 26.11.1886 var bleven gift med Marie, Jens Lassens datter. Han var nogle år på Myrbakken, men derefter var der skiftende bestyrere indtil Niels Christian Veien overtog gården. I længere tid som bestyrer og senere som ejer. Han var født i Tversted kro den 2.10.1859.

Niels C. Weien havde en rygskaide men var - dette tiltrods - en meget virksom mand. Hans hovedinteresse var træplantning, og det lykkedes ham, trods sit handicap at få plantet mange tdr. land i det bakkede område. Han blev for sin indsats på dette område hædret ved at få tildelt et stort sølvbæger af Hjørring Discontobank. Det var i 1905. Siden fik han sit navn på en af stenene i Kongenshus Mindepark.

Niels Chr. Veien døde på Myrbakken 30.9.1917. Hans søn Ole Weien drev så gården indtil 1970.

yderligere om Niels Weien: »Han talte meget, når han var sammen med far, men jeg kan ikke huske, at jeg har hørt dem skændes, (far var højremand). Han var fredsommelig. Og der var aldrig gnidninger mellem ham og de skiftende forpagtere.

Han var middelhøj, noget før mand, pæn gammel mand«.

Den, der fortæller, er fhv. gårdejer L. Pedersen, Dalsgaard, som var 9 år, da Niels Weien døde. Førtalt til N. G. Bolwig 20. juni 1961.

En anden er Janus Andreasen, f. 19. november 1871 på Myrbakken, har skrevet nogle erindringer, utrykte³). Hans far hed Johan Andreasen, senere kaldet Johan Portgaard efter gården Portgaard i Asdal sogn, som han blev ejer af.

Han var med i krigen 1864, og efter hjemkomsten fik han plads i Myrbakken hos Niels Weien.

Det hedder i disse optegnelser: »Denne«, altså Niels Weien, »var en efter Datidens Opfattelse og Forhold særdeles oplyst og klog Mand. Han var Medlem af Frimurerlogen og var vistnok ogsaa indenfor denne, de fineres religiøse Væsen, en anset mand og fik ikke saa sjældent besøg fra Hjørring og andre steder fra«.

»Nu forpagtede fader hans Gaard, og her levede mine Forældre deres første Ægteskabsaar, og her fødtes deres 7 Børn«.

Han erindrer en episode fra en leg mellem en søster og ham og fortsætter: »Jeg erindrer kun en eneste Gang, at der kom en Kurre paa Traaden mellem os paa dette Punkt. Det var paa Myrbakken, og jeg husker endnu saa tydeligt, at gamle Niels

Weien, som vi altid kaldte Bedstefader, og som overværede Situationen, begyndte at synge den gamle vise for os:

1. En Broder paa syv og en Søster paa tre
Aar, skændtes, som de kunde bedst,
for begge de ville være Kusk,
og saa var der ingen Hest.
2. Hør, siger den Lille, hvor er du fæl,
du taler uartige Ord,
Naar du bliver Lille, skal du faa Prygl'
af mig, naar jeg bliver stor.

Den maa have gjort et stærkt Indtryk paa mig, thi, skønt jeg kun kan have været 6 Aar gammel, saa lærte jeg den saa godt ved den Lejlighed, saa jeg har kunnet den siden i de 44 Aar, der gaaet siden da...«.

Om Madsen Mygdal hedder det: »Niels Weiens Hjem blev straks et søgt Sted for den unge Lærer. Men Niels Weien var en ivrig Højremand, og det kneb derfor tit under den hidsige Kamp om Estrups provisoriske Love at bevare Venskabet, dog kom Bølgerne aldrig til at gaa saa højt, mens vi var i Mygdal, som siden, saa Madsens besøg paa Myrbakken fortsættes i den Tid. Fader var – ligesom Læreren – ivrig Venstremand, og jeg erindrer fra disse besøg kun de Gange, da Niels Weien, Madsen og Fader var blevet rigtig uenige om Politikken, havde rejst sig op fra Bordet og stod nu ved hver Side og lod deres store, kraftige Knytnæver hamre i Bordet, saa Glassene klirrende dansede rundt.

Niels Weien og Læreren var altid godt skaaret for Tungebaandet, til daglig sagde Fader meget lidt. Forholdet mellem Fader

og Niels Weien var alle Dage det bedste, selvom de stødte sammen i Politik. Og vi Børn elskede Niels Weien som en Bedstefader. Han kom ikke sjældent Hjem med et Æble, eller en Markedskringle til hver af os. Og i hine Dage var saadanne Gaver særdeles velkomne for os Børn. Thi i Hjemmet vankede ikke spor af den slags...

Moder var en Hjemmefødning, var kommet fra Hjemmet op til Myrbakken, da hun kun var 10-12 Aar gammel for at være Niels Weiens Hustru til Hjælp i Huset, og da Mette syntes så godt om hende, forblev hun i samme Plads, indtil hun skulle giftes. Lønnen var lille; hun naaede højst til at faa 8 Rdl. om Aaret. Men saa fik hun lidt Uld til at lave sit Tøj af, lidt Hørlærred til Linned, og Moder lagde Penge op, saa der var lidt til det fælles Bo, da Brudgommen meldte sig. Det var

en Lykke for Moders Udvikling, at hun kom til at gaa i Huset hos den kloge Niels Weien i de unge Aar.

Hans Udtalelse og Væremaade prægede Moders Tankegang stærkt. Hun havde ellers Anlæg for det mystiske og det fra fædrene overleverede. Og naar vi, hendes Børn, har haft mere lyst til at lære og samle Kundskaber, end tilfældet er med hendes Søskenes Efterkommere, saa skyldes dette maaske den Paavirkning, som Moder fik gennem Niels Weien, og som efterhaanden blev til Kød og Blod i hende. Thi gennem Vanen staaer Efterslægten ved Fødslen paa Fædrenes Skuldre og fra det Kulturtrin, hvortil vi naaede, skal vore Efterkommere svinge sig endnu højere op«.

1877 flyttede Andreasen fra Myrbakken til Portgaard i Asdal. Herom skrives:

Billedet er taget ca. 1910-12 da man i året 1912 byggede nyt stuehus. Personerne er fra venstre: Sine, Maries datter, nu i Rom i Mygdal, som ligger lidt nord for Myrbakken. Else, død ca. 1978. Marie, husbestyrerinde, gift med Niels Chr. 1899. Niels Chr. var i Hjørring da billedet blev taget. Niels Chr. Weiens søn Ole, og ukendt medhjælper. Niels Chr. døde da Ole var 16 år.

Stuehuset i nord.

»Afskedstimen i Myrbakken erindrer jeg ikke noget til, skønt jeg elskede »Bedstefar«, og der, efter hvad der blev mig fortalt, var Taarer i hans øjne, da vi tog Afsked med ham«.

»Ja, hvor det ligner Børn«.

Der er ingen tvivl om, at Niels Weien betød meget for befolkningen i Mygdal. Han var den jævne, folkelige almuesmand, hvis levevis ikke i væsentlig grad adskilte sig fra befolkningens. Han havde deres tillid. Mange var ham tak skyldig for hjælp i juridiske spørgsmål. Han stod gerne til rådighed i den henseende, og han fik ikke andet end en tak derfor.

Men at han havde visse synspunkter, der ikke deltes af menigmand, stod også klart.

Han var frimurer. Sammen med sin gode ven i Raabjerg, A. P. Gaardboe var han medlem af den ærværdige Sct. Johannesloge Cimbria i Aalborg. Dette fremgår af matriklen i Aalborg. Han var endda bærer af »Mestergraden«.

Dette og så hans mærkelige samlermani førte med sig, at han ofte havde gæster og endda ret fornemme gæster.

Men - Niels Weiens ståsted var blandt sine sognebørn. Han tilhørte almuen i sind og tanke.

At han så sværmede - ja regulært - sværmede - for for eksempel Erik Bøgh, det må vel have sin forklaring i tidens romantiske stemninger. Han afskriver store dele af Bøghs poetiske og letløbende skrivelser.

En mængde af datidens viser har han afskrevet med sin sirlige håndskrift, men desværre uden nogen form for kommentarer.

Ordet autodidakt - er et ord, der ofte og med rette anvendes på personer, der selv har erhvervet sig viden. Niels Weien var en sådan autodidakt.

Det var næsten en naturnødvendighed, at Niels Weien også fik lov til at gøre en indsats på skolens område i Mygdal. Han havde jo kvalifikationer. Han har således været medlem af sogneforstanderskabet for Bjergby-Mygdal i perioden 1. januar 1845 til 31. december 1855.

Det oplyses her i Bjergby-Mygdal kommunes forhandlingsprotokol for 1842-63 at i det første møde i det nye sogneforstanderskab 7. januar 1845 blev Niels Olesen Weien valgt til skoleforstander for Mygdahl sogn. Til at revidere de aflagte fattig og skoleregnskaber for 1844 for pastoratet udnævntes formanden og Niels Olesen Weien. Sidste gang Niels Olesen Weien træffes i forhandlingsprotokollen er fra et møde i valgbestyrelsen den 24. december 1855, hvor Niels Weien er en af underskriverne fra mødet.

I det nye sogneforstanderskab fra primo 1856 er han ikke længer med. På dette område var han jo nok en kapacitet efter tidens målestok.

Noter

1) Noget af stoffet har været bragt som kronik i Vendsyssel Tidende d. 23.1.1980. Arkivstudierne er gjort af Niels Geert Bolvig, Brabrand.

2) Fra Vendsysselske Aarbøger 1965.

3) Disse erindringer findes hos Holger Grøntved, Hjørring.

Fotoarbejdet er udført af Vendsyssels historiske Museum